

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

Vuoden 2022 talousarviokehys

Kaupunginhallitus 21.6.2021

TAMPEREEN KAUPUNKI

Kehysvalmistelun lähtökohtia

- Taloussuunnittelun kannalta elämme odottavassa ja hyvin epävarmassa toimintaympäristössä.
- Vuoden 2020 tilinpäätös oli hyvä, mutta liian hyvä korona-tukipakettien vuoksi.
- Kuluvasta vuodesta tulee selvästi heikompi, mutta koko kaupungin tasolla talousarviota parempi.
- Ennusteiden mukaan vuonna 2022 ollaan palautumassa normaalimpaan taloudenpitoon. Koronatilanne hellittää ja koronatuot päättyvät. Koronan jälkiseuraamukset (hoito- ja palveluvelka, velkaantunut julkinen talous ja kasvanut työttömyys) näkyvät edelleen taloudessa.
- Vuodesta 2022 on ennusteiden mukaan muodostumassa kuntatalouden vaikein vuosi tulevalla suunnitelmakaudella. Talousarvioasetelma on tolkuttoman vaikea.
- Palvelutarpeet kasvavat erityisesti sosiaali- ja terveystaloudessa ja sivistys- ja kulttuuripalveluissa, mutta myös Elinvoiman ja kilpailukykyyn ja Kaupunkiympäristön palvelualueilla.
- Hyvinvointialue toteutuessaan käynnistää mittavan muutos- ja valmisteluprosessin. Vielä ei tiedetä onko hyvinvointialue mahdollisuus vai uhka.

Kehysvalmisteluun sisältyy muun muassa

- Verorahoituksen kasvu on 39,3 milj. euroa (2,7 %) ja siitä valtionosuuksien kasvu vain 10,3 milj. euroa.
- Kunta-alan palkkaratkaisun vaikutusarvio on noin 10 milj. euroa.
- Kaupunkiympäristön palvelualueella raitiotien vastikkeiden nousu on 9,8 milj. euroa.
- Pshp:n erikoissairaanhoidon tilaukseen kasvuun esitetään lisää noin 7,2 milj. euroa (2,1 %).
- Hoitajamitoituksen nostamisen aiheuttamiin lisäkustannuksiin esitetään 4,8 milj. euroa.
- Varhaiskasvatuksen osalta esitetään noin 4,0 milj. euron lisäyksiä asiakasmaksujen alentumiseen ja henkilöstömitoituksiin liittyviin lakimuutoksiin perustuen.
- Perusopetukseen esitetään 3,0 milj. euroa oppilasmäärän kasvun vuoksi.
- Sosiaali- ja terveystalouden kuluun vuoden ylityshenkilöiden vuoksi talousarviopohjaa on korjattu 15 milj. eurolla.
- Asunto- ja kiinteistölautekunnan myyntivoittoa on noin 5,4 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2021 alkuperäisessä vuosisuunnitelmassa.
- Kireän taloustilanteen vuoksi kaikkiin palvelutarpeisiin ei kehysvalmistelussa ole ollut mahdollisuuksia.

Toimintakatteen muutos kehysesityksissä

(sis. pohjankorjaukset, lisäykset, palkkaratkaisun, vuokrat)

Toimintakate, M€	TA 2021	Kehysesitys 2022 KH 21.6	Muutos	Muutos-%
SOTELA	-831,5	-874,3	-42,8	5,1 %
AKILA	164,6	164,3	-0,3	-0,2 %
SIKULA	-397,0	-417,6	-20,5	5,2 %
ELOSA	-91,6	-100,6	-9,0	9,8 %
JOLILA	-18,4	-23,5	-5,2	28,1 %
YLA	-35,5	-40,8	-5,3	15,1 %
KOHA JA YHT.ERÄT	-157,5	-160,6	-3,1	2,0 %
TASEYKSIKÖT	42,7	44,7	2,1	4,8 %
TOIMINTAKATE YHT.	-1 324,2	-1 408,4	-84,2	6,4 %

Tuloslaskelma KH 21.6 kehysesityksessä

1 000 euroa	TP 2019	TP 2020	Alkup. TA 2021	Enn. 2021, 4/2021	TA 2022
Toimintakate	-1 211 877	-1 285 911	-1 324 223	-1 359 021	-1 408 422
Verotulot	974 574	1 035 323	1 053 700	1 080 000	1 109 000
Kunnallisvero	808 932	866 872	869 700	880 000	926 000
Kiinteistövero	88 362	83 117	92 000	95 000	93 000
Yhteisövero	77 280	85 333	92 000	105 000	90 000
Valtionosuudet	301 980	394 568	351 919	354 629	366 220
Peruspalvelujen vos	160 164	223 417	184 721	186 308	181 340
Veromenetysten kompensaa	82 315	100 811	98 741	100 498	111 380
Muut opetus- ja kultt. vos	59 501	70 340	68 457	67 823	73 500
Rahoitustulot ja -menot	25 674	25 462	16 419	16 292	17 101
Korkotulot	5 589	6 238	6 255	6 255	5 800
Muut rahoitustulot	33 015	35 859	27 100	26 973	28 401
Korkomenot	-12 490	-15 341	-16 811	-16 811	-17 000
Muut rahoitusmenot	-440	-1 294	-125	-125	-100
Vuosikate	90 350	169 442	97 815	91 900	83 899
Poistot ja arvonalentumiset	-111 514	-105 867	-114 709	-110 736	-110 408
Satunnaiset erät	1 028	264	0	0	0
Tilikauden tulos	-20 136	63 839	-16 894	-18 836	-26 509

Kehys 2022 Toimintakatteen muutos
(vrt. alkup talousarvio 2021)

- 84,2 M€
- 6,4 %

Kehys 2022 Toimintakatteen muutos
(vrt. TP-ENN 4/2021)

- 49,4 M€
- 3,6 %

- tulosta heikentävä

+ tulosta parantava

Muutokset vuoden 2022 kehysesityksessä verrattuna vuoden 2021 talousarvioon, sis. sisäiset erät M€

Valmistelu-
tilanne 14.6.

TA 2021: Tulot 2 249,2 M€

TA 2021: Menot 2 266,1 M€

1467,8 Yhteiset erät

	TA2021	KEHYS2022	Muutos	Muutos-%
Kunnallisvero	869,7	926,0	56,3	6,5 %
Yhteisövero	92,0	90,0	-2,0	-2,2 %
Kiinteistövero	92,0	93,0	1,0	1,1 %
Yhteensä	1 053,7	1 109,0	55,3	5,2 %

	TA2021	KEHYS2022	Muutos	Muutos-%
Valtionosuudet	351,9	366,2	14,3	4,1 %

	TA2021	KEHYS2022	Muutos	Muutos-%
Rahoi tustuotot ja -kulut	16,4	17,1	0,7	4,2 %

TA 2021
Tulos -16,9
M€

Tulos
heikkenee
9,6 M€

KEHYS 2022
Tulos -26,5
M€

Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue 933,6

Toimintakate, M€	Muutos
SOTELA	-42,8
AKILA	-0,3
SIKULA	-20,5
ELOSA	-9,0
JOLILA	-5,2
YLA	-5,3
KOHA JA YHT.ERÄT	-3,1
TASEYKSIKÖT	2,1
TOIMINTAKATE YHT.	-84,2

Sivistyspalvelujen palvelualue 443,7

373,3 Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue

Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue 361,2

	TA2021	KEHYS2022	Muutos	Muutos-%
Poistotaso	-114,7	-110,4	4,3	-3,8 %

147,8 Liikelaitokset ja taseyksiköt

Kaupunkiympäristön palvelualue 187,2

100,8 Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue

Yhteiset erät 143,5

89,3 Kaupunkiympäristön palvelualue

Liikelaitokset ja taseyksiköt 132,8

40,4 Sivistyspalvelujen palvelualue

29,8 Konsernihallinto

21.6.2021
Konsernihallinto 64,1

Sivistyspalvelujen palvelualue

- Varhaiskasvatus ja esiopetus (5,1 M€*) Asiakasmaksulain muutos pienentää maksutuloja. Varhaiskasvatuslain muutos henkilöstömitoituksen ylittämistä edellyttää lisäresursseja henkilöstöön, koska päivähoitopaikkojen täyttöaste on nykyistä maltillisempi. Osallistumisasteen kasvu ja syntyvyyden kääntyminen nousuun lisäävät palvelutarvetta. Lisäksi esitys sisältää lisäyksiä esiopetuksen jälkeiseen toimintaan, alueellisen tasa-arvon edistämiseen ja tuen vahvistamiseen lähipalveluna, henkilöstörakenteen asteittaiseen muutokseen, varhennettuun kieltenopetukseen sekä palvelusetelin indeksitarkistukseen.
- Perusopetus (4,7 M€*) Varaudutaan oppilasmäärän kasvuun ja säilytetään ryhmäkoot ennallaan. Vuonna 2022 oppilasmäärän arvioidaan kasvavan 350 oppilaalla. Lisäksi vahvistetaan opinto-ohjausta, oppilashuoltoa ja kouluvalmentajaresursseja.
- Kulttuuri (0,5 M€*) Kehysesityksessä keskitytään yksiköiden toiminnan perustyn turvaamiseen. Ruskon kokoelmakeskuksen museoesineiden siirto aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia. Tampere-talon vuokra-avustukseen varataan tarvittavat resurssit. Asiakasmäärän arvioidun kasvun ja maltillisten hintojen korotusten myötä nostetaan tulotavoitetta.
- Liikunta ja nuoriso (1,2 M€*) Vahvistetaan nuorisotyötä ja varaudutaan ulkoliikuntapaikkojen kunnossapidon ja uimahallien siivoukustannusten kasvuun. Hakametsän vuokratulot pienenevät, koska Ilves ja Tappara siirtyvät Uros-areenaan.

* Vuoden 2021 talousarvion pohjankorjaus ja vuoden 2022 lisäyksesitys yhteensä. Ei sisällä uusien tilojen vuokrakustannuksia (4,3 M€), varausta palkankorotuksiin (3,4 M€), eikä muita pohjankorjauksia ja siirtoja (1,3 M€).
Lisäksi sivistyspalvelujen hallintoon 0,05 M€ lisäys.

Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue

- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut (10,7 M€*) Lastensuojelun sijaishuollon talousarviopohjaa korjataan kuluvaan vuoden ylitysten perusteella. Varaudutaan koko vuotisiin kustannuksiin Kuusikon perhetukikeskuksen ja mielenterveyspalveluihin tehtyjen lisäysten osalta. Lastensuojelussa lisätään henkilöstöresursseja vastaamaan lainmuutoksen henkilöstömitoituksiin ja palvelutarpeen kasvuun. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä neuvolatoiminnassa lisätään resursseja asiakasmäärän kasvusta johtuen.
- Vastaanottopalvelut (3,5 M€*) Korjataan talousarviopohjaa lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden ylitysten vuoksi. Perustoiminnan turvaamiseksi tehdään henkilöstölisäyksiä terveysasemapalveluissa, suun terveydenhuollossa sekä mielenterveys- ja päihdepalveluissa.
- Psykososiaalisen tuen palvelut (2,5 M€*) Talousarviopohjaan korjataan ostopalvelujen ylitysten vuoksi. Varaudutaan ostopalvelujen hinnankorotuksiin. Lisäksi palkataan lyhytaikaisia sijaisia kehitysvammaisten avopalveluihin ja vahvistetaan sote-keskusten sosiaaliohjausta ja -neuvontaa.
- Ikäihmistien palvelut (8,6 M€*) Talousarviopohjaan korjataan ostopalvelujen ylitysten vuoksi. Varaudutaan asumispalvelujen lakisääteiseen henkilöstömitoituksen muutokseen. Vahvistetaan ennaltaehkäisevien palveluja ja kotihoitoa lisäämällä henkilöstöresursseja ja laajentamalla teknologian käyttöä. Lisätään tehostetun palveluasumisen erityishoivan paikkoja.
- Sairaalapalvelut (8,0 M€*) Varaudutaan PSHP:n kuntalaskutuksen 2,1 % kasvuun. Varaudutaan koko vuotisiin kustannuksiin lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin tehtyjen lisäysten osalta. Lisäksi vahvistetaan kuntoutusosastojen resursseja toiminnan turvaamiseksi.
- Yhteiset / kohdentamattomat (3,1 M€*) Asiaksmaksulain muutos pienentää maksutuloja. Varaudutaan Tesoman hyvinvointiallianssin kustannusten nousuun ja lisästarpeisiin. Lisäresurssit asiaksmaksujen käsittelyyn sekä Pirkanmaan omais- ja perhehoidon sekä henkilökohtaisen avun keskuksen. Varaudutaan SIB tulospalkkion maksamiseen.

Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue

- Edistetään työllisyyttä kuntakokeilun keinoin yhdessä Pirkanmaan kokeilukuntien kanssa ja valmistaudutaan tulevaan kuntapohjaiseen malliin.
- Vastataan lukion opiskelijamäärän kasvuun sekä oppivelvollisuuden laajentumisen ja toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden aiheuttamiin kustannuksiin sisältäen ohjaus- ja tukipalveluiden henkilöstöresurssien vahvistamisen sekä oppimateriaali- ja välineistöhankeinnat.
- Vahvistetaan toisen asteen opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologipalveluita osana nuorten mielenterveyspalveluihin kohdennettavia panostuksia.
- Mahdollistetaan Keskustorin kesäkeidas –kokeilun jatkuminen myös vuonna 2022.
- Toteutetaan tapahtumalippu -pilotti osana tapahtumakaupungin palveluiden kehittämistä ja koronan jälkeistä elvyttämistä.
- Toteutetaan kaupunkimetsien monimuotoisuustutkimukset sekä kestävä Tampere 2030 tiekartan mukaiset toimet.

Kaupunkiympäristön palvelualue

- Vastataan kaupungin kasvuun kaavoituksella ja vastataan uusien alueiden kunnossapitotarpeisiin ja vaatimustason nousuun (ratikka).
- Raitiotiejärjestelmä liittyy osaksi liikennejärjestelmää.
- Parannetaan joukkoliikenteen palvelutasoa ja asiakaskokemusta, Linjasto 2021 toteutus.
- Käynnistetään kiertotalousalueita maan vastaanottoon.
- Pyritään tehostamaan vieraslajien torjuntaa.
- Varmistetaan hiilineutraalisuustiekartan toteutumista ja edistetään laajemmin asenteiden ja toiminnan muutosta.

Tietoja suurten kaupunkien kehysvalmistelusta

- Jyväskylä, KH 31.5: vuosikate 35,3 me, tulos - 23,6 me ja investointimenot 76,5 me.
- Lahti, KH 7.6: vuosikate 32,8 me, tulos - 19,0 me ja investointimenot 81,7 me.
- Oulu, KH 31.5: vuosikate 34,1 me, tulos - 48,2 me ja investointimenot 152,9 me.
- Kouvola KH 7.6: vuosikate 26,3 me, tulos 0,8 me ja investoinneille ei aseteta euromääräistä kehystä, vaan vuosien 2022-2025 investointien pohjana käytetään vuoden 2021 talousarvioon tehtyä investointien 10 v. suunnitelmaa, jota tarkennetaan.
- Turku KH 7.6: vuosikate 32,8 me, tulos - 23,7 me ja investointimenot 161,9 me.
- Vantaa KH 24.5: vuosikate 94,1 me, tulos - 18,3 me ja investointimenot 153 me.
- Espoo, Helsinki, Kuopio ja Pori antavat kehysten myöhemmin.

Vuoden 2022 suunnittelua ohjaavat painotukset

Sosiaali- ja terveystalvet toiminnan painotukset vuodelle 2022

- Ikääntyvän väestön toimintakyvyn ylläpitäminen ja kotona asumisen tukeminen sekä asumistalvetujen henkilöstömäärän vahvistaminen
- Perusterveydenhuollon talvetujen turvaaminen koronapandemian aikana ja sen jälkeen
- Lapsiperheiden oikea-aikainen tuki ja perustalvetujen kattavuus
- Päihde- ja mielenterveystalvetujen ja sosiaalityön talvetujen kasvavaan tarpeeseen vastaaminen
- Talveturakenteen muutoksen jatkaminen erikoissairaanhoidon painotteisuudesta kevyempiin talvetuihin ja koronapandemiasta aiheutuneen hoitovelan purkamiseen varautuminen sairaalatalvetuissa
- Talvetujen järjestämisen tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden parantaminen tietoa ja teknologiaa hyödyntämällä
- Henkilöstön hyvinvoinnin vahvistaminen ja saatavuuden turvaaminen

Sivistyspalvelut

toiminnan painotukset vuodelle 2022

- Yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistäminen
- Lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventaminen
- Yhteisöllisen ja yksilöllisen tuen vahvistaminen
- Kulttuurihyvinvoinnin vahvistaminen ja 3. sektorin toimintamahdollisuuksien edistäminen
- Toiminnan ja palveluprosessien uudistaminen
- Työntekijäkokemuksen parantaminen

Elinvoima ja kilpailukyky

toiminnan painotukset vuodelle 2022

- Kaupungin kasvu jatkuu ja kasvuun on vastattava niin kaupunkirakenteessa, palveluissa kuin pitovoiman kysymyksissä, kuten elävässä kaupunkikulttuurissa. Asuntotuotannon monipuolisuus on varmistettava.
- Vahvan koulutuskaupungin asema on nostettava strategiseksi vetovoimakysymykseksi sekä hyödynnettävä kaupunkikehityksessä.
- Hybridimaailman korostuminen lähes kaikessa kaupungin toiminnassa. Esimerkiksi niin tapahtumatoiminnassa kuin opetuksessa toiminta ja palvelut järjestetään myös digitaalisiin ympäristöihin. Osallistumisesta tulee kuntarajat ja valtioiden rajat ylittävää, osallistuminen tasavertaistuu. Kilpailu kasvaa ja aikaikkuna markkinassa on osattava hyödyntää.
- Kimurantit ilmiöt vaativat uudenlaista organisoitumista ja yhdessä tekemistä niin paikallisesti kuin valtion toimijoiden kanssa. Esimerkiksi työllisyyden kuntakokeilu ja oppivelvollisuuden laajentuminen.
- Kohtaanto -haasteisiin vastataan työnantajien ja yritysten työvoimatarpeita ennakoimalla ja jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palveluilla. Työnhakijoille tarjotaan palvelutarpeiden mukaisesti työtä, koulutusta ja työllistymistä edistäviä palveluja.
- Työelämä pirstaloituu ja työmarkkinoilla tarvitaan monipuolista ja joustavaa osaamista. Tutkinnoista riippumattomat oppimispalvelut tulevat korostumaan jatkossa.

Kaupunkiympäristö

toiminnan painotukset vuodelle 2022

- Kaupungin kasvu jatkuu vahvana. Fokuksessa jatkossa kasvun suuntaaminen sekä kaupunkiympäristön laadun parantaminen. Laadukkailla asuin- ja elinympäristöillä sekä viihtyisällä ja urbaanilla kaupunkiympäristöllä vahvistetaan kaupungin veto- ja pitovoimaa.
- Kestävän liikkumisen edistäminen edellyttää joukkoliikennejärjestelmän kehittämistä kokonaisuutena.
- Kokonaispäästöjen vähentyminen on viime vuosina pysähtynyt ja vähennystavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan nykyistä vaikuttavampia toimenpiteitä.
- Ilmastonmuutoksen ohella huomiota tulee kiinnittää jatkossa vahvasti myös luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen.

Konsernihallinto

toiminnan painotukset vuodelle 2022

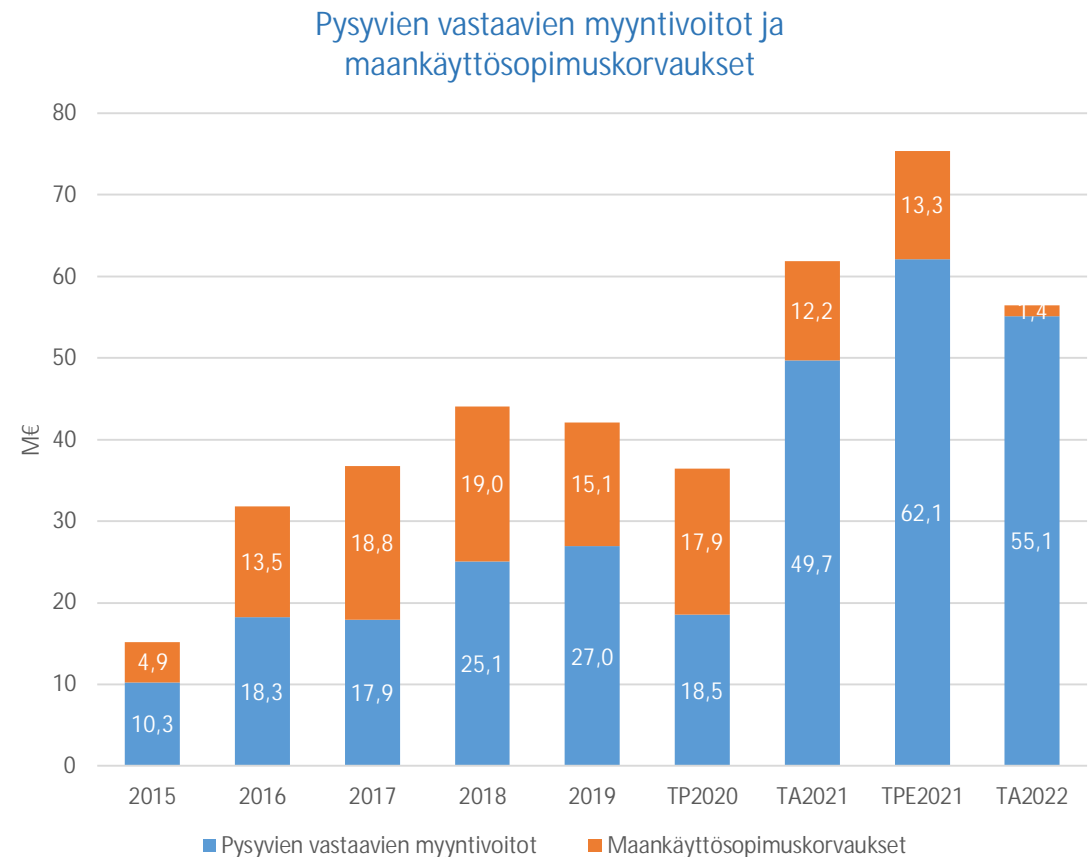
- *Tampere 2023 valmistelu:* aktiivinen osallistuminen Pirkanmaan hyvinvointialueen perustamiseen, toimintojen siirron valmistelu ja toteuttaminen, yhteistyömallien luominen hyvinvointialueen kanssa, "uuden Tampereen" toimintamallien valmistelu ja konserninäkökulman ja omistajaroolin terävöittäminen.
- *Asiakslähtöisyyden kehittäminen:* Digitaalisen asiakaspalvelun kehittäminen, Tampere.fi –uudistuksen toteuttaminen ja asiakas- ja palvelutiedon hyödyntämisen kehittäminen
- *Toiminnan ja palveluprosessien uudistaminen:* mm. hankintojen, raportoinnin ja hallinnon prosessien kehittäminen ja digitalisointi.
- *Työntekijäkokemuksen parantaminen:* mm. työntekijäkokemuksen mittaaminen, työympäristön modernisointi ja osaamisen vahvistaminen vastaamaan toimintaympäristön muutoksia
- *Jatkuvuuden turvaaminen:* ICT-järjestelmien toimintakyvyn varmistaminen ja uudistaminen (ml. digiturvallisuus), kommunikaatio- ja perustietotekniikkapalveluiden kehittäminen, data-analytiikkaosaamisen vahvistaminen ja hyödyntäminen, riskienhallinnan ja varautumisen toimintamallien vahvistaminen

Tausta-aineistoa

Keskeiset tuloerät kehyksessä

Myyntivoitot ja maankäyttösopimuskorvaukset

- Omaisuuden myyntituloja arvioidaan saatavan 68,3 milj. euroa, josta maanmyynti n. 34,4 M€ ja rakennukset 33,9 M€. (myyntivoitot 55,1 M€)
- Maankäyttösopimuksia arvioidaan tuloutettavan 1,4 milj. euroa.

Keskimäärin (2015-2022) yhteensä 42 M€ / vuosi.

Verotulot

TILIVUOSI	2019	2020	2021**	2022**
Verolaji				
Kunnallisvero	808 932	866 872	880 044	925 588
<i>Muutos %</i>	5,4	7,2	1,5	5,2
Yhteisövero	77 280	85 333	105 180	90 399
<i>Muutos %</i>	8,7	10,4	23,3	-14,1
Kiinteistövero	88 362	83 117	94 908	93 013
<i>Muutos %</i>	16,2	-5,9	14,2	-2,0
VEROTULO KIRJATTAVA	974 574	1 035 323	1 080 132	1 109 000
<i>Muutos %</i>	6,6	6,2	4,3	2,7

- Kunnallisverotulojen arvioidaan kehittyvän hyvin suotuisasti.
- Yhteisöveron lasku vuonna 2022 aiheutuu kuntaryhmän yhteisöverojako-osuuden laskusta 10 %-yksiköllä.

Ennakkotieto valtionosuuksista

Ennakkolliset valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset vuonna 2022

Lähde: KL / MM 12.5.2021

Kunta	A	B	C	D	E = B + D	F	G	H		MUUTOS 2021 --> 2022			Kunta	A	B	C	
	Asukas- luku	Kunnan perus- palvelujen valtionosuus (mom. 28.90.30)	siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	Muut opetus- ja kulttuuri- toimen valtionosuudet (22.12.2020)	Valtion- osuudet yhteensä	Verotulomenetysten korvaus mom. 28.90.35	Verotulojen maksun lykkäysmenettely, takaisinperintä mom. 28.90.35	Valtionosuudet (E), verotulomen. korvaus (F) ja takaisinperintä. (G)	euroa	€/asukas	euroa	prosenttia		€/asukas	31.12.2019	Asukas- luku	Kunnan perus- palvelujen valtionosuus (mom. 28.90.30)
	31.12.2020	KL arvio 12.5.2021	KL arvio 12.5.2021		KL arvio 12.5.2021	KL arvio 12.5.2021	KL arvio 12.5.2021										
Kaikki kunnat	5 503 664	7 920 931 680	779 603 541	-60 298 713	7 860 632 967	2 628 000 015	-27 100 000	10 461 532 982	1 901	506 454 297	5,1 %	92	Kaikki kuni	5 495 408	7 653 477 383	792 223 406	
Espoo	292 796	67 876 589	-174 553 494	-7 141 998	60 734 591	93 670 213	-1 829 292	152 575 511	521	14 925 769	10,8 %	51	Espoo	289 731	64 622 706	-172 093 306	
Helsinki	656 920	67 563 705	-364 771 211	22 943 637	90 507 342	278 119 813	-3 867 592	364 759 564	555	42 952 663	13,3 %	65	Helsinki	653 835	54 499 854	-377 744 499	
Vantaa	237 231	165 208 451	-32 498 088	17 019 049	182 227 500	91 085 179	-1 217 075	272 095 604	1 147	23 443 597	9,4 %	99	Vantaa	233 775	151 468 047	-36 581 525	
Jyväskylä	143 420	175 728 256	59 140 159	-21 840 815	153 887 441	65 912 486	-639 488	219 160 439	1 528	9 186 398	4,4 %	64	Jyväskylä	142 400	172 713 987	54 641 813	
Kangasala	32 214	39 486 386	3 997 316	-4 373 751	35 112 635	13 210 634	-159 047	48 164 222	1 495	3 340 634	7,5 %	104	Kangasala	31 868	37 377 173	2 844 602	
Kouvola	81 187	141 483 209	14 709 162	15 692 007	157 175 216	40 784 508	-410 311	197 549 413	2 433	4 867 296	2,5 %	60	Kouvola	82 113	140 118 626	17 047 852	
Kuopio	120 210	183 047 485	35 993 592	-2 777 479	180 270 006	59 368 616	-554 861	239 083 760	1 989	8 027 374	3,5 %	67	Kuopio	119 282	180 321 550	37 096 758	
Lahti	119 984	188 235 848	30 998 866	-5 821 904	182 413 944	56 727 442	-575 030	238 566 355	1 988	15 637 371	7,0 %	130	Lahti	119 823	177 677 891	29 237 874	
Lempäälä	23 828	23 968 435	-130 868	-2 587 354	21 381 081	8 757 663	-116 384	30 022 360	1 260	1 540 867	5,4 %	65	Lempäälä	23 523	23 310 696	229 152	
Nokia	34 476	39 676 253	2 766 986	-3 672 600	36 003 653	13 328 760	-170 086	49 162 327	1 426	3 782 471	8,3 %	110	Nokia	33 929	37 191 867	1 789 066	
Orivesi	9 008	21 496 869	5 644 234	-513 162	20 983 707	5 253 707	-39 799	26 197 615	2 908	920 142	3,6 %	102	Orivesi	9 158	20 982 128	5 755 886	
Oulu	207 327	248 453 787	44 957 758	-3 559 865	244 893 922	91 172 974	-949 352	335 117 544	1 616	13 342 340	4,1 %	64	Oulu	205 489	243 795 527	40 331 846	
Pirkkala	19 803	14 753 958	-3 449 664	-2 221 592	12 532 366	6 583 911	-109 474	19 006 803	960	1 981 272	11,6 %	100	Pirkkala	19 623	13 532 339	-3 482 895	
Pori	83 684	145 068 963	35 260 646	-5 790 654	139 278 309	42 375 656	-382 308	181 271 657	2 166	13 897 871	8,3 %	166	Pori	83 934	134 834 150	30 826 473	
Tampere	241 009	181 343 507	12 014 185	67 761 072	249 104 579	112 582 885	-1 179 539	360 507 925	1 496	6 057 536	1,7 %	25	Tampere	238 140	188 191 418	12 180 878	
Turku	194 391	173 274 514	-1 871 735	41 800 267	215 074 781	97 566 967	-901 957	311 739 791	1 604	9 467 427	3,1 %	49	Turku	192 962	173 152 513	-1 969 561	
Ylöjärvi	33 352	41 663 432	7 224 937	-4 236 244	37 427 188	13 345 158	-155 318	50 617 029	1 518	2 713 186	5,7 %	81	Ylöjärvi	33 254	40 246 786	6 909 440	

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus 2021 euroa/asukas ennen tulopohjan tasausta

	€/as	Sijoitus	Tampereen ero muihin €/as	Tampereen ero muihin, milj. euroa
Espoo	817	8	-86	
Helsinki	661	11	70	16,7
Jyväskylä	829	7	-98	-23,3
Kouvola	1 499	1	-768	-182,9
Kuopio	1 201	4	-470	-111,9
Lahti	1 239	2	-508	-121,0
Oulu	990	5	-259	-61,7
Pori	1 239	2	-508	-121,0
Tampere	731	10		
Turku	908	6	-177	-42,2
Vantaa	804	9	-73	-17,4

Verorahoitus kehyksessä

Miljoonaa euroa	TP 2020	TP 2021 Enn.	KE 2022	KE 2022 / Enn 2021 milj. €	KE 2022. / Enn 2021 %
Verotulot yhteensä	1 035,3	1 080,0	1 109,0	29,0	2,7
Kunnallisvero	866,9	880,0	926,0	46,0	5,2
Yhteisövero	85,3	105,0	90,0	-15,0	-14,3
Kiinteistövero	83,1	95,0	93,0	-2,0	-2,1
Valtionosuudet yhteensä	394,6	354,6	366,2	11,6	3,3
Peruspalvelut	223,4	186,3	181,3	-5,0	-2,7
Veromenetysten kompensatio	100,8	100,5	111,4	10,9	10,8
Muut opetus ja kulttuuri	70,3	67,8	73,5	5,7	8,4
Verorahoitus yhteensä	1 429,9	1 434,6	1 475,2	40,6	2,8

Verotulot kasvavat 44,7 M€ (4,3 %) vuonna 2021 ja vuonna 2022 verotulojen kasvuarvio on 29,0 M€ (2,7 %).

Valtionosuudet **vähenevät** 40 M€ (10,1 %) vuonna 2021 ja kasvavat 11,6 M€ (3,3 %) vuonna 2022. Kasvusta 8,2 M€ kertyy verotulomenetysten kompensatioista.

Verorahoituksen kasvuarvio yhteensä vuonna 2022 on 40,6 M€ (2,8 %)

Sote-uudistuksen alustavia vaikutusarvioita

Koko maan tuloslaskelman muutos vuoden 2022 tasossa

Arviolaskelma * =12,39 %-yksikön siirto

Euroa	Nykyinen	UUSI	Muutos
Toimintakate+poistot	35 092 758 762	14 457 959 417	-20 634 799 345
Kunnallisvero*	21 206 183 053	8 365 176 431	-12 841 006 622
Yhteisövero	2 022 533 661	1 348 355 774	-674 177 887
Kiinteistövero	2 028 048 791	2 028 048 791	0
VOS, peruspalvelut	7 921 699 139	2 598 066 832	-5 323 632 307
Verokompit	2 600 900 015	761 300 005	-1 839 600 011
VOS, muutosrajoitin	0	-3 796 429	-3 796 429
VOS, OKM	-60 298 713	-60 298 713	0
Muut rahoituserät, netto	336 872 101	336 872 101	0
Verotuskust. alenema	0	70 000 000	70 000 000
Vuosikate - poistot (tasapaino)	963 179 285	985 765 375	22 586 090

Kuntakohtaiset sote- ja pelastustoimen kustannukset vuosien 2021 ja 2022 talousarvotietojen keskiarvona, jotka on skaalattu koko maan arvioituun vuoden 2022 tasoon.
Verotulot valtiovarainministeriön arvion mukaan.
Valtionosuudet ja veronkompensaatiot vuoden 2022 arviotietojen mukaan.
Muut rahoituserät kuntien ta-kyselyn mukaan.

Kuntien talouden tasapainotilan muutos ja sen laskennallinen paine kunnallisveroprosenttiin (1/2)

12,39	Asukasluku 31.12.2020	Nykyinen kunnan vero-%, v. 2021	UUSI kunnan vero-%, v. 2022	Kunnallisv ero-%:n muutos, v. 2022*	Kunnallis vero-%:n tuotto, v. 2022*	Nykyinen tasapaino v. 2022*, €/asukas	Tasapainon MUUTOS siirtymäkau tena, v. 2023, €/as	Tasapainon MUUTOS siirtymäkautena, v. 2024, €/as	Tasapainon MUUTOS siirtymäkautena, v. 2025, €/as	Tasapainon MUUTOS siirtymäkautena, v. 2026, €/as	LOPULLINEN MUUTOS nykyiseen v. 2027 >, €/as	LOPULLINEN UUSI TASAPAINO v. 2027>, €/as
	Maks	23,50	11,11	-12,39	370	1 050	4	18	32	46	59	1 049
	Min	17,00	4,61	-12,39	105	-2 037	4	-12	-28	-44	-61	-1 978
	Vaihteluväli	6,50	6,50	0,00	265	3 086	0	30	60	90	120	3 027
	Mediaani	21,25	8,86	-12,39	154	196	4	-12	-28	-36	-38	176
Koko maa	5 503 664	19,96	7,57	-12,39	193	175	4	4	4	4	4	179
Espoo	292 796	18,00	5,61	-12,39	285	449	4	-12	-28	-39	-41	408
Helsinki	656 920	18,00	5,61	-12,39	262	567	4	18	32	46	59	626
Vantaa	237 231	19,00	6,61	-12,39	213	37	4	-12	-28	-44	-59	-23
Jyväskylä	143 420	20,00	7,61	-12,39	165	44	4	-9	-10	-11	-13	32
Kouvola	81 187	21,25	8,86	-12,39	184	280	4	-1	-2	-3	-5	275
Kuopio	120 210	20,75	8,36	-12,39	179	26	4	18	17	16	14	40
Lahti	119 984	20,75	8,36	-12,39	187	230	4	-12	-28	-44	-61	169
Oulu	207 327	20,50	8,11	-12,39	178	-320	4	18	32	46	59	-261
Pori	83 684	21,00	8,61	-12,39	167	99	4	18	30	29	27	126
Tampere	241 009	20,25	7,86	-12,39	180	-50	4	18	32	46	59	9
Turku	194 391	19,50	7,11	-12,39	181	-43	4	18	32	46	59	16

Kuntien talouden tasapainotilan muutos ja sen laskennallinen paine kunnallisveroprocenttiin (2/2)

posit. luku = korotuspaine
negat. luku = laskuvara

12,39	Asukasluku 31.12.2020	Muutoksen laskennallinen korotuspaine/las kuvara tulovero- %:iin v. 2023, %- yks.	Muutoksen laskennallinen korotuspaine/la skuvara tulovero-%:iin v. 2024, %-yks.	Muutoksen laskennallinen korotuspaine/la skuvara tulovero-%:iin v. 2025, %-yks.	Muutoksen laskennallinen korotuspaine/la skuvara tulovero-%:iin v. 2026, %-yks.	LOPULLINEN lask. paine (pysyvä) v. 2027> %-yks.
	Maks	-0,01	0,11	0,26	0,38	0,53
	Min	-0,04	-0,17	-0,30	-0,44	-0,56
	Vaihteluväli	0,03	0,28	0,56	0,82	1,09
	Mediaani	-0,03	0,06	0,13	0,18	0,19
Koko maa	5 503 664	-0,02	-0,02	-0,02	-0,02	-0,02
	Espoo 292 796	-0,01	0,04	0,10	0,14	0,14
	Helsinki 656 920	-0,02	-0,07	-0,12	-0,18	-0,23
	Vantaa 237 231	-0,02	0,06	0,13	0,21	0,28
	Jyväskylä 143 420	-0,02	0,05	0,06	0,06	0,08
	Kouvola 81 187	-0,02	0,01	0,01	0,02	0,03
	Kuopio 120 210	-0,02	-0,10	-0,09	-0,09	-0,08
	Lahti 119 984	-0,02	0,06	0,15	0,24	0,33
	Oulu 207 327	-0,02	-0,10	-0,18	-0,26	-0,33
	Pori 83 684	-0,02	-0,11	-0,18	-0,17	-0,16
	Tampere 241 009	-0,02	-0,10	-0,18	-0,26	-0,33
	Turku 194 391	-0,02	-0,10	-0,18	-0,25	-0,33

Tuloslaskelma (2022), nykyinen ja uusi soten jälkeen sekä muutos

UUSI (soten jälkeen)

Alue	As.luku 31.12.2020	Jäljelle jäävien teht. nettokust.	Kunnallisvero	Kiinteistövero	Yhteisövero	VOS, VM	Verokompit, VM	VOS, muutosraj. (40 %:n omavastuu)	VOS OKM, 2021	Rahoituserät , netto	Verotuskust. alenema (hyöty)	Uusi tasapaino, €	Uusi tasapaino , €/as.
Koko maa	5 503 664	14 457 959 417	8 365 176 431	2 028 048 791	1 348 355 774	2 598 066 832	761 300 005	-3 796 429	-60 298 713	336 872 101	70 000 000	985 765 375	179
Tampere	241 009	545 592 847	355 571 212	95 272 959	60 704 951	22 511 680	32 595 327	-83 441 061	67 761 072	18 318 000	2 859 983	26 561 275	110

NYKYINEN (2022)

HUOM! Ilman siirtymätas

Alue	As.luku 31.12.2020	Toimintakate + poistot ja arvonl.	Kunnallisvero maksuunpano (nykyverojärj.)	Yhteisövero (nykyinen)	VOS, VM (nykyinen)	Verokompit, VM (nykyinen)	Muut tulot (ei muutu)	Nykyinen tasapaino, €	Nykyinen tasapaino, €/as.	Muutos tasapaino, €	Muutos tasapaino, €/as.
Koko maa	5 503 664	35 092 758 762	21 206 183 053	2 022 533 661	7 921 699 139	2 600 900 015	2 304 622 179	963 179 285	175	22 586 090	4
Tampere	241 009	1 467 864 500	877 407 240	91 057 427	194 627 111	111 403 346	181 352 031	-12 017 345	-50	38 578 620	160

Kunnan rahoituksen muodostuminen 2022 ja 2027

Tampere

Valitse kunta:

Tampere

Kunnan rahoituksen muodostuminen

	Nykytilanne €/asukas	Osuus verorah.	Uusi rahoitusmalli	
			(v.2027) €/asukas	Osuus verorah.
Nettokäyttökustannukset	6 090		2 264	
Verotulot	4 414	74 %	2 123	97 %
Valtionosuudet	1 551	26 %	63	3 %
Verorahoitus	5 965		2 185	
Rahoituserät, netto	76		76	
Verotuskustannusten alenema	0		12	
Vuosikate - poistot (tasapainotila)	-50		9	
Muutos (uusi rahoitusmalli v. 2027 - nykytila)			59	

Kustannukset **perustuvat kuntien talousarvio- ja suunnitelmätietoihin vuosilta 2021 ja 2022** (keskiarvotieto, skaalattuna vuoden 2022 tasolle). Vuoden 2022 tulotietojen arviointi perustuu VM:n kuntakohtaisiin veroennusteisiin ja valtionosuustietoihin. Kuntien rahoitustuotot/-kulut tieto on otettu kuntien talousarviokyselystä.

Oletuksena on, että uudistuksen voimaantulovuonna kaikkien kuntien talouden tasapaino on sama kuin mikä se on tällä hetkellä. Tasapainotilan muutos nykyiseen vuosina 2023–2027 on tehty sillä **olettamuksella, että kunnan tulot ja kustannukset ovat samat kuin nykyisin (v. 2022)**, jolloin vain siirtymätasaus vaikuttaa kunnan tasapainoon.

Tasapainon muutos ja kunnallisveroprosentti

Tasapainon muutos

	Nykytilanne €/asukas	Muutos €/asukas	Uusi rahoitusmalli ennen siirtymätasasta €/asukas
Vuosikate - poistot (tasapainotila)	-50		110
Muutos (v. 2023 - nykytila)			160
Tasapainon muutos siirtymäkautena			
2023	-50	4	-46
2024	-50	15	-35
2025	-50	30	-20
2026	-50	45	-5
2027 (toistaiseksi pysyvä)	-50	60	10

Kunnallisveroprosentti

	Nykytilanne	Uusi rahoitusmalli (v.2027)
Kunnallisveroprosentti	20,25 %	7,86 %
Tasapainon muutoksen laskennallinen korotuspaine tai laskuvara kunnallisveroon		-0,31 %-yks.
Veroprosenttiyksikön tuotto, €/asukas	180	188

Nykytilanne kuvaa kunnan nykyistä tilannetta, missä sote-järjestämismäärä on kunnilla. Lopullinen tasapaino kuvaa tilanteita, missä sote-järjestämismäärä on siirretty kunnilta maakunnille.

Uuden rahoitusmallin mukaisessa tasapainossa on huomioitu sekä sote-muutosrajoitin että siirtymätasaus. Sillä tarkoitetaan pysyvää tilannetta vuodesta 2027 eteenpäin.

Tasapainon muutos. Uudistuksen voimaantulovuonna kunnan talouden tasapainon muutos rajataan noltaan eli tasapaino pysyy uudistusta edeltävällä tasolla. Voimaantulovuoden muutos on kuitenkin kaikille kunnille +4 €/asukas, mikä johtuu siitä, kuntien rahoitusosuus lääkärihelikopteritoiminnasta lakkaa. Siirtymätasauksessa muutos rajataan +/- 15 €/asukas per vuosi. Viidentenä vuonna eli vuonna 2027 muutos on kumulatiivisesti enintään +/- 60 €/asukas, joka jää toistaiseksi pysyvänä voimaan.

Siirtyvät kustannukset ja siirtyvät tulot

Siirtyvät kustannukset

	€/asukas	Osuus, %
Siirtyvät kustannukset	3 827	63 %
Ero maan keskiarvoon	77	4,03 %-yks.
Uuden kunnan kustannukset	2 264	37 %
Ero maan keskiarvoon	-363	-4,03 %-yks.

Siirtyvät tulot

Siirtyvät tulot	3 273	59 %
Ero maan keskiarvoon	-488	0,92 %-yks.
Uuden kunnan tulot	2 286	41 %
Ero maan keskiarvoon	-446	-0,92 %-yks.

Siirtyvät, yhteenveto

	€/asukas
Siirtyvät kustannukset - siirtyvät tulot	553

Valtionosuudet

	Nykytilanne	Uusi rahoitusmalli (v.2027)
Asukasmäärä 31.12.2020	241 009	241 009
	€/asukas	€/asukas
Ikärakenne	3 506	1 191
Sairastavuus	1 203	-
Muut laskennalliset kustannukset	325	233
Laskennalliset kustannukset yhteensä	5 034	1 425
Omarahoitusosuus	4 178	1 272
Valtionosuusprosentti, %	25,4 %	24,3 %
Valtionosuus omarah.os. jälkeen	856	153
Lisaosat yhteensä	57	47
Vos, lisäykset ja vähennykset	-219	-171
Sote-siirron muutosrajoitin	-	-346
Toistaiseksi pysyvä järjestelmämuutoksen t	-	-101
Valtionosuus, ennen verotulotasausta	693	-418
Verotuloihin perustuva vos-tasaus	114	53
Verotulotas.muutoksen neutralisointi	-	11
Peruspalvelujen valtionosuus	808	-354
Vos, OKM	281	281
Valtionosuus yhteensä	1 089	-73
Muutos (uusi rahoitusmalli - nykytila)		-1 161

